

Haavoittuvuus on nuorison omaehtoisten ympäristöliikkeiden ytimessä

Geoffrey Pleyersin haastattelu

Sofia Laine

Geoffrey Pleyers osallistui GENIND-tutkimushankkeen¹ avausseminaariin Lleidassa, Kataloniassa 13.–15.5.2013. Nuorisotutkija Sofia Laine haastatteli Pleyersiä juuri ennen seminaarin alkua Barcelonassa Plaça de Catalunya, kaksi vuotta suurmielenosoitusten jälkeen.

Geoffrey Pleyers on belgialainen, Pariisissa asuva vaihtoehtoisen globalisaation liikkeitä tutkiva sosiologi. Hänen teoksensa *Alter-Globalization. Becoming Actors in the Global Age* (2010, Polity) on yksi arvostetuimpia vaihtoehtoisen globalisaation aktivismia analysoivista tutkimuksista. Hän on yliopistotutkijana Lleuvenin katolisessa yliopistossa Belgiassa ja vierailevana luennoitsijana London School of Economicsissa. Pleyers on maailman sosiologiayhdistyksen ISA:n varapuheenjohtaja yhteiskunnallisten liikkeiden tutkimuskomiteassa. Hän luennoi ja tekee kenttätutkimusta aktiivisesti ympäri maailmaa, erityisesti Euroopassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Yhdysvalloissa. Kuluneen vuoden aikana hän on työskennellyt Keski-Euroopan lisäksi Tunisissa, Moskovassa, Meksikossa ja Brasiliassa. Hän kirjoittaa tieteellisiä tekstejä ranskaksi, englanniksi ja espanjaksi. Tällä hetkellä hänen tutkimuksensa pureutuu nuorten kulutuskirittisiin liikkeisiin ja hyvän elämän käsitelmäryhtelyihin.

Nuoruuden pidentyminen ja yhteiskunnalliset liikkeet

Sofia Laine: Miten sinusta tuli yhteiskunnallisten liikkeiden ja nuorison tutkija?

Geoffrey Pleyers: Aloitin sosiaalisten liikkeiden tutkijana. Belgiassa oli nuorisotutkimuskonferenssi, jonne menin esittämään paperin. Nykyään koen tekeväni tutkimusta yhteiskunnallisten liikkeiden ja nuorisotutkimuksen risteyskohdassa. Näiden kahden oppialan välillä on paljon toisiaan rikastuttavia elementtejä, mutta vain muutama tutkija katsoo tätä risteystä vakavasti. Henkilökohtaisesti koen orastavan aikuisuuden (*emerging adulthood*) käsitteenä hyvin mielenkiintoiseksi. Nuorille aikuisille, jotka ovat opintojensa loppuvaiheessa tai saaneet opintonsa valmiiksi, mutta joilla ei ole perhettä eikä vakituista työtä, tämä voi olla se elämänvaihe, jossa oppii tuntemaan itsensä sekä ymmärtämään ja rakentamaan maailmaa. Tässä elämänvaiheessa olisi oleel-

lista kehittää erilaisia työkaluja yhteiskunnassa toimimiseen. Näin ollen, kyseisellä elämänvaiheella on vahva yhteys globaaleihin yhteiskunnallisiin liikkeisiin.

Tarkastelen tutkimuksissani globaaleja yhteiskunnallisia liikkeitä yleisemmällä tasolla, mutta huomioni kiinnittyy nuoriin, koska he elävät luovaa elämänvaihetta. Harva nuori aikuinen on kiinni jäykissä ja rakenteellisissa järjestöissä tai liikkeissä. Tutkimuksissani pääkysymykseni on, kuinka ihmisistä voi tulla toimijoita omassa elämässään. Me yhteiskuntatieteilijät, sosiologit ja politiikan tutkijat emme tiedä tästä paljoakaan.

Vakava taloudellinen kriisi alkoi vuonna 2008. Viisi vuotta myöhemmin ymmärrämme tilannetta edelleen hyvin huonosti. Jotkut sanovat, että meidän pitäisi säädellä finanssialaa, mutta juuri mitään ei silti tapahdu. Henkilökohtaisesti olen vielä enemmän huolissani ekologisesta kriisistä. Kaikki ovat samaa mieltä siitä, että asialle on tehtävä jotain, mutta kukaan ei tiedä miten. Tiedämme myös, että asialla on kiire. On muutettava elämäntapaamme. Mielestäni hyvä tapa

katsoa näitä globaaleja teemoja on tutkia konkreettisia toimijoita: millaisia ratkaisuja yhteiskunnallisissa liikkeissä toimivat – ja erityisesti nuoret toimijat – toteuttavat ja esittävät. Toki nuorillakin on omat rajansa ja rajoitteensa. Jotkut ajattelevat, että suuret yhteiskunnalliset liikkeet, kuten *Indignados*², muuttavat maailman noin vain. En ole yhtä vakuuttunut. Monelta näistä vuoden 2011 uusista massaliikkeistä puuttuu pitkäjänteisyyttä ja johdonmukaisuutta. En siis sano, että nuoret olisivat ratkaisu, mutta uskon, että voimme oppia paljon heitä tutkimalla. Vuosi 2011 näytti maailmalle, kuinka voimakkaita ja tärkeitä nykytoimijoita nämä nuoret oikein ovat.

SL: Kyllä, ja kuinka suuri keskiluokka on.

*GP: Totta, on mietittävä keskiluokkaa, nuoria ja globaaleja kriisejä objektiivisesti ja subjektiivisesti. Nuoruus on objektiivinen ilmiö, mutta myös subjektiivinen: kuinka näet ja ajattelet itsestäsi, ja kuinka osallistut yhteiskuntaan. Keskiluokka on samanlainen käsite. Viittaan tässä iranilaissyntyiseen, Pariisissa asuvaan sosiologian tutkija **Farhad Khos-***

rokhavariin (2012 ja 2011), jonka analyysin mukaan Arabimaissa keskiluokkaiset nuoret kuuluivat ennen protestiaaltoja keskiluokkaan, joka ei enää ollut keskiluokka. Heitä kutsuttiin 'keskiluokan köyhiksi'. He olivat kulttuurisesti ja poliittisesti kuten keskiluokka, mutta he olivat menettäneet tai heillä ei ollut koskaan ollutkaan materiaalisesti keskiluokkaisia resursseja. Näiden niin sanottujen 'keskiluokan köyhien' (*'middle class poor'*) perheiden nuorille on taloudellisesti mahdollista saavuttaa keskiluokkaista elämää. Myös Espanjassa nuorilla on nyt samanlainen tilanne. Kuilu on sekä taloudellinen että poliittinen. Myös korkeasti koulutettujen työttömyysaste on suuri: nuorilla on pyrkimyksellisyttä ja tavoitteellisuutta, mutta ei silti paikkaa yhteiskunnassa. Tilanne on samanlainen politiikassa. Moni nuori haluaa toimia aktiivisesti yhteiskunnassa, mutta samaan aikaan he kokevat poliittisen järjestelmän estävän heitä toimimasta. Puoluejärjestelmä ei ole riittävä.

En sanoisi, että maailma on epädemokraattisempi kuin 90 vuotta sitten. Se, mikä on muuttunut, on nuorten pyrkimyksellisyys ja tavoitteellisuus demokratian vahvistamiseksi. Sitä on nyt enemmän kuin sanotaanko vaikka 20 vuotta sitten. Äänestäminen ei riitä heille. Espanjalaiset tai Arabimaiden nuoret eivät tahdo sellaista 'hyvää demokratiaa' mitä Ranskassa, Saksassa tai jopa Suomessa toteutetaan. He haluavat jotain vielä vahvempaa. *SL: Tähän liittyy myös poliittinen korruptio ja nuorten halukkuus muuttaa koko järjestelmä.* GP: Ehdottomasti. Itse asiassa haastatellessani nuoria aktivisteja he määrittelivät toimivansa edustuksellista demokratiaa vastaan. He sanoivat, etteivät enää halua edustuksellista vaan suoraa demokratiaa: "Haluamme demokratiaa naapuristoihimme, toreille ja muihin julkisiin tiloihin". He sanoivat myös, etteivät usko poliittiseen äänestämiseen vaan äänestävät luottokortillaan. Kuluttajakansalainen vaikuttaa sillä mitä hän ostaa.

SL: Olitko itse ympäristöaktivisti tai kriittinen kuluttaja nuorena? Ainakin olet tutkinut reilun kaupan järjestelmää Nicaraguassa.

GP: Se oli kymmenen vuotta sitten. Tulen pienestä kylästä jossa ei ollut aktivismia, enkä osallistunut nuorena yhteiskunnalliseen toimintaan. Ja jopa nyt minulla on ollut hyviä väittelyitä kansainvälisten kollegoideni kanssa tästä teemasta. Viimeksi kolme viikkoa sitten **John Hollowayn** kanssa väittelimme teemasta, johon **Michael Burawoykin** on aktiivisesti osallistunut, eli kuuluisiko sosiologian olla yhteiskunnallinen liike itsessään vai yhteiskunnallisen liikkeen tutkimista joko ulkopäin tai liikkeeseen aktiivisesti osallistumalla. En ole minkään yhteiskunnallisen liikkeen vannoutunut kannattaja. Olen uskollinen vain yhdelle kysymykselle: kuinka ihmisistä tulee oman elämänsä toimijoita. Kysymys on minulle eri asia kuin yhdelle yhteiskunnalliselle liikkeelle työskentely.

Aktivismin tutkija, joka ei itse ole aktivisti

*SL: Et siis koe itse olevasi aktivisti? Kirjoitit juuri ilmestyvään Jeffrey Juriksen toimittamaan teokseen *Insurgent Encounters* (2013), joka käsittelee etnografiaa ja aktivismia sekä niiden yhteenkietoutuneisuutta.*

GP: Minulle on eri asia olla sosiologi kuin aktivisti. Jeffreyyn kanssa meillä oli tästä pitkä väantö. Hän pyysi minua moneen kertaan muuttamaan tekstiäni tältä osin, mutta kielitäydyin. Minulle yhteiskuntatieteilijän etiikka tarkoittaa parempia analyyseja aktivistien toiminnasta, jotta aktivistit voivat kehittää toimintojaan.

Erityisesti nuorten aktivismi on nykyään todella refleksiivistä. He viettävät tuntikausia puhuen omasta liikkeestään. He ovat hyvin luovia ja välkkyjä. Heillä on paljon tietoa. Joten voi siis kysyä, mitä virkaa meillä tut-

kijoilla sitten on. Ainakaan he eivät tarvitse puhdasta sosiologiaa. Tehtäväni on auttaa heitä ymmärtämään toimintaansa uusista näkökulmista. Esimerkiksi, olen todella otettu, kun joku aktivisti tulee luokseni ja kertoo lukeneensa kirjani ja sanoo, että nyt hän ymmärtää toimintaansa tai konflikteja hänen omassa yhdistyksessään eri tavoin kuin ennen.

Tämän takia näen, että meidän tutkijoiden on tärkeää pysyä kriittisinä. Aktivismin rajoja ja rajoitteita on hyvin haasteellista nähdä, jos on liian lähellä toimintaa tai itse mukana toimimassa. Ja näistä rajoitteista on silloin myös vaikeampaa puhua. Esimerkiksi Zapatista-liikkeen kohdalla on yleisesti tiedossa kielteisiä ilmiöitä ja tapahtumasarjoja, mutta kukaan liikkeen tutkijoista ei kirjoita niistä. Olen itse motivoitunut vahvistamaan demokratiaa.

SL: Onko sinulla silti jokin moraalinen tai eettinen syy tutkia juuri nuoria ympäristöaktivisteja?
 GP: Totta kai, ja kaikki palautuu minulla tietoon siitä, että planeettamme menolle on tehtävä jotain hyvin pian. Tunnistamme ilmastonmuutoksen, mutta sen eteen on edelleenkin tehty hyvin vähän. Yleensä me sosiologit tykkäämme syyttää ekonomisteja globaaleista kriiseistä, erityisesti globaalista talouskriisistä, joiden kanssa nyt elämme. Että he eivät ole yrittäneet tehdä tilanteelle juuri mitään. Totuus on kuitenkin se, ettemme ole juuri sen parempia. Kriisi on täällä, emmekä tiedä, miten maailmaa muutetaan.

Minulle ympäristökriisi on kaikkein akuutuin, eikä siihen ole juurikaan esitetty ratkaisuja. Tarvitsemme elämäntavan muutoksia, ja muita yksilöistä lähteviä arkipäivän politiikan muotoja – tätä tarvitaan korkean tason politiikan lisäksi. Saatamme elää käännekohtaa, jossa jotkut klassisen sosiologian työkaluista eivät toimi. Meillä on hyvin rajallinen ymmärrys tämänhetkisestä globaalista tilanteesta, mukaan lukien tietomme globaalista kansa-

laisuudesta. Nuori sukupolvi on kasvanut tällaiseen ympäristöön.

Meneillään oleva tutkimukseni siis keskittyy nuoriin kulutus- ja ympäristöaktivisteihin. Teimme 15 ryhmähaastattelua nuorten yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa yliopistossani. Informantit olivat 19–23-vuotiaita ja ryhmäkoko vaihteli viidestä kymmeneen. Nuorille oli tyyppillistä yhtäaikaista vastuunkantoa sekä itsestä että aktivismista. Aktivismia toteutettiin jokapäiväisessä elämässä.

Vihreä kuluttajuus ei ole kovin suosittua yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa. Oli yllättävää, kuinka heille kaikille oli tyyppillistä välttää konflikteja. Kaikki ovat hyviä, kukaan ei ole paha. Heidän aktivisminsa on erittäin rauhanomaista. He eivät välttämättä kuulu mihinkään ympäristöjärjestöön, mutta liikkeisiin ja verkostoihin kylläkin. Moni heistä äänestää vihreitä, jotka ovat Belgiassa vasemmassa siivessä.

Samat ryhmät kokoontuivat kerran viikossa usean viikon ajan ja kutsuimme erilaisia vierailijoita kuten Belgian *Greenpeacen* toimijoita, ammattiliittojen edustajia, neoliberaaleja ekonomisteja ja analyytikoita tutkiaksemme, kuinka nuoret reagoisivat. Oli mielenkiintoista huomata, kuinka tietoisuus planeettamme rajoista vaikuttaa nuorten elämään. Itseään ei voi rakentaa samalla tavalla laajenevassa modernissa ja rajallisessa nykytilanteessa. Ajatus loputtomasta kasvusta rajallisella planeetalla on mahdottomuus, ja tutkimukseen osallistuneet nuoret tiedostavat tämän. Tilanne tekee heidän yksilöllisistä valinnoistaan yhä oleellisempia. Enemmän ja enemmän ei tarkoita heille jotakin parempaa. Kyse on siitä, miten integroidutaan globaaliin tilanteeseen, kuka on tässä ajassa. Tämän takia mielestäni nuorisotutkimus yhdistettynä yhteiskunnallisten liikkeiden tutkimukseen on ajassamme erittäin oleellista. Tutkimalla nuoria opimme paljon yhteiskunnasta.

Kun tarkastelen nuoria vaihtoehtoisen globalisaation aktivisteja, suora demokratiaa tai kriittisiä kuluttajia yleisemmällä tasolla, onnittelen heitä analytykkona, koska näen, että he vahvistavat demokratiaa. Nämä trendit on otettava vakavasti. Jos katsomme Tunisian ja Egyptin vallankumousta, on selvää, että kansalaisilla on olemassa edelleen todellista valtaa.

Tämän päivän yhteiskuntateoreetikoilla ei ole paljoakaan ajatuksia siitä, kuinka maailmaa muutetaan tänä päivänä. Siksi näenkin vastavuoroisuuden erittäin tärkeänä: että me tutkijat seuraamme, mitä aktivistit tekevät. Erityisesti on tarkasteltava sekä onnistunutta toimintaa että sen rajoja.

SL: Pidätkö tätä viimeaikaista fokusryhmämenetelmääsi hyvänä tapana tutkia nuorten aktiivista toimijuutta?

GP: Itse asiassa **Alain Touraine** käytti vastaavaa menetelmää 1970-luvulla. Hän kutsui sitä sosiologiseksi interventioksi, mutta en pidä tästä nimestä. Se kuulostaa liikaa sosiologiselta kokeelta. Menetelmä oli minulle yllätyksellinen, en olisi etukäteen uskonut sen tuottavan tällaisia tuloksia. Hyvänä puolena on mahdollisuus havainnoida, kuinka viikko toisensa jälkeen nuoret muuttuvat, kehittyvät. Ensinnäkin, ryhmät koostuivat 15 samanmielisestä. Nuoria yhdisti ryhmässä huoli planeettamme nykytilasta. Toiseksi, olin yllätynyt nuorten näkemyksestä konflikteista. He kokivat, että konfliktissa on ensisijaisesti kysymys omasta sisäisestä ristiriidasta, ja että konfliktisessa tilanteessa on ensiksi vakuutettava itsensä.

Nuorille ympäristöaktivisteille konfliktit ovat ensisijaisesti sisäisiä ristiriitoja

SL: Konflikti on siis nuorten mielestä enemmän yksilöllinen?

GP: Kyllä, ja samaan aikaan kyse on elämäntapaliikkeestä. Nuoret saattavat nähdä muiden elämäntavan konfliktisena omaansa, ja vastauksena he perustelevat omaa elämäntapaansa paremmin. Tarkastelen tässä tutkimuksessa ensisijaisesti sitä, kuinka nuoret rakentavat itseään siirtymävaiheessaan nuoruudesta aikuisuuteen. Yksi hypoteeseistani on, että haavoittuvuus on oleellinen elementti näissä liikkeissä, joihin tutkimamme nuoret kuuluivat.

Belgialaisen kollegani mielestä haavoittuvuus saattaa johtua uusien liikkeiden epävarmuudesta. Kun liikkeet kasvavat, ne tulevat vahvemmiksi. Haavoittuvuus liittyy hänen mielestään siihen, että liikkeestä puuttuu vielä jotakin. Olen tästä eri mieltä. Haavoittuvuus on kyseisten liikkeiden ytimessä, lähes jokaisella mahdollisella ulottuvuudella. Esimerkiksi, kun he lähtevät toteuttamaan jotakin, he eivät halua etukäteen tietää, miten se tapahtuu. Kyse on prosessista. Heillä ei ole johtajia, heillä ei ole manifestia, liikkeessä kysymys on ensisijaisesti siitä, että koko ajan kyseenalaistat ja reflektoit itseäsi. Minä on aina hauras ja haavoittuvainen. Liikkeessä nämä nuoret kokevat, että heidän on avattava itsensä ja oma haavoittuvuutensa. Jos saavut vahvana ja itsevarmana tietäjänä, he eivät usko sinua eivätkä ole sinusta kiinnostuneita. Esimerkiksi neoliberalistinen taloustieteilijä esiintyi hyvin varmasti. Minulle tilanne näyttäytyi hyvänä väittelynä. Molemmat osapuolet argumentoivat erinomaisesti. Mutta nuoret kokivat, ettei ekonomistin kanssa voi väitellä. Väittely on aina henkilökohtainen. Jos itseään ei avaa haavoittuvana yksilönä, mahdollisuutta

todelliseen muutokseen ei ole. Tämän takia nuoret eivät kokeneet tilannetta minkään arvoiseksi. Haavoittuvuus on heille yhteiskunnallisen liikkeen korkein muoto, johon kuuluu loputon oman elämäntavan ja politiikan kyseenalaistaminen. Siten se on hyvin erilainen kuin esimerkiksi ammattiliitot selvine tavoitteineen. Ja ympäristö, planeettamme, on samanlaisen haavoittuvuuden edessä pysyvästi. Nuorten ympäristöaktiivisissa leikkaa siis kaksi herkkää, haavoittuvuuden muotoa.

SL: Olet myös tutkinut jonkin verran sukupolvien välisiä suhteita yhteiskunnallisissa liikkeissä, eikö totta?

GP: Minulla on aiheesta muutama pointti, mutta siitä on paljon aikaa. Nykyiset ympäristöliikkeet, joita tutkin, ovat vahvasti yliopisto-opiskelijoiden liikkeitä, eikä niissä ole vanhempia sukupolvia mukana. Toki nämä nyt tutkimani liikkeet tekevät yhteistyötä suurempien ja vanhempien liikkeiden kanssa, ja nämä liikkeet ovat rakenteellisempia.

On hyvin mielenkiintoista tarkastella sitä, kuinka kymmenen vuotta sitten noin 25-vuotiaina aktivisteina toimineet toimivat tänä päivänä. Esimerkiksi Belgiassa olen tehnyt seurantahaastatteluja 15 aktivistille, joita tutkin 10 vuotta sitten. Samoin kriittistä kuluttamista tutkiessani huomasin, että aktivistit ovat pitkälti samoja ihmisiä, joita opin tuntemaan yli kymmenen vuotta sitten vaihtoehtoisen globalisaation liikkeitä tutkiessani. Kymmenen vuotta sitten aktivistit saattoivat lähteä Euroopasta kahdeksi viikoksi toiselle puolelle maailmaa kansainväliselle leirille keskustelemaan siitä, kuinka maailmaa voisi muuttaa. Tänä päivänä, kymmenen vuotta myöhemmin, kun heillä on kaksi lasta ja työpaikka, he eivät voi lähteä leirille kahdeksi viikoksi miettimään tulevaisuutta. Monet niistä, joita haastattelin kymmenen vuotta sitten, ovat siis edelleen sitoutuneita, mutta toimivat nykyään eri tavoin. Tämä

sukupolvi muun muassa kehittää aktiivisesti kriittistä kuluttamista tänä päivänä.

SL: Ja kohta löydät Seattle (1999)-sukupolven lapsia informantteiksesi?

GP: Se saattaa olla mahdollista. Koen seurantahaastattelut hyödylliseksi. Niiden avulla on mahdollista tarkastella, mikä on nuoruudelle ja nuorten aktivismille ominaista, ja toisaalta miten aktivismi ilmenee elämän eri vaiheissa. Se, etteivät 35-vuotiaat enää ole kadulla, ei tarkoita, etteivät he olisi ollenkaan aktiivisia.

Tutkimuksia Maailman sosiaalifoorumeissa ja Latinalaisessa Amerikassa

SL: Identifoidutko sosiaalifoorumitutkijaksi³?

GP: En. Se oli aikanaan yksi päätutkimuskentistäni. Halusin tulla sosiaalifoorumeiden tutkijaksi, mutta se oli noin kymmenen vuotta sitten. Olen osallistunut kaikkiin muihin Maailman sosiaalifoorumeihin paitsi Belémiin vuonna 2009. En ole ajatellut kirjoittaa viimeisimmistä foorumeista. Minulle sosiaalifoorumit ovat globaalien oikeusliikkeiden yksi muoto. Foorumin alkuajoista aina vuoteen 2005 saakka tapasimme ryhmällä, johon kuului muun muassa Jeff Juris, **Giuseppe Caruso** ja **Jai Sen**. Tähän aikaan moni aktivisti alkoi kritisoida foorumia siitä, että se keskittyy liikaa globaalin pohjoisen johtajien ympärille.

SL: Keskiluokkaisten akateemikoiden ympärille.

GP: Se on totta, myönnän tämän. Jos tavoittelet suurta legitimitettä ja isoja yleisöjä foorumissa, niin silloin foorumi tuottaa helposti itsekin samanlaisia valta-asetelmia kuin mitä vastaan se sanoo olevansa. Vaatimukset foorumin dekolonialisoimisesta ovat tällä hetkellä trendi. Se, mitä **Janet Conway** (2013) kirjoittaa uudessa kirjassaan, on osittain totta: meidän on kiinnitettävä huomi-

ota dekolonialisaatioprosessiin. Mutta hän ei pohdi prosessin toista puolta, foorumin sisäistä taistelua ja tulkkien keskeistä, jopa dominoivaa roolia. Maailman sosiaalifoorumien tutkimisessa hyvä tiimi on tärkeä. Mieluiten tiimi, joka seuraa useita foorumeita. On käytävä ainakin kahdessa, kolmessa foorumissa vain ymmärtääkseen, mitä näkee. Siellä on niin valtavasti asioita sekaisin. On käytävä myös ymmärtääkseen ja nähdäkseen, ketkä ovat niitä ihmisiä, jotka kulkevat foorumista toiseen, miten foorumit eroavat toisistaan, mikä nousee paikallistasolta ja minkälaisia foorumin globaalit väittelyt ovat.

SL: Haluaisitko kertoa jotain kenttätoistasi Latinalaisessa Amerikassa?

GP: Meksikossa, josta juuri tulen, huomasin että subjektiivisuudella oli paljon suurempi merkitys kuin ennen. Tai sitten en ole aiemmillä matkoillani kiinnittänyt siihen tarpeeksi huomiota. Nuoret nostavat vastuullisuuden kysymyksiä esiin poliittisilla areenoilla. Tämä on uutta verrattuna vuosikymmen sitten tutkimiini subjektiivisen aktivismin nuoriin. Heidän tapansa kantaa kollektiivista vastuuta oli paljon heikompi.

Luennoin viimeisellä Meksikon matkallani liian monta kertaa, joten minulle jäi itse asiassa liian vähän aikaa kenttätoihin. Ja lisäksi se oli perhematka. Vaimoni ja hänen sukunsa ovat Meksikosta. Vaikuttaa myös siltä, että minulla on erilainen status Mexico Cityssä kuin täällä. He halusivat, että pidän päätöspuheenvuoron kaksipäiväisessä konferenssissa, jonka teemana olivat sosiologian haasteet.

SL: No mitä olivat ne haasteet?

GP: Puhuin paljon ilmaantumisen sosiologiasta⁴ ajassa, jota varjostavat talouden, demokratian ja ympäristön kriisit. Osallistuin myös **John Hollowayn** järjestämään seminaariin sekä luennoin Guadalajarassa.

SL: Onko suosiollasi Meksikossa yhteyttä siihen, että olet asunut siellä?

GP: En oikeastaan ole asunut siellä. Pisin yhtäjaksoinen aikani Meksikossa on kolme kuukautta, mutta olen kulkenut paljon sinne ja takaisin. Olen myös julkaissut muutaman tekstin espanjaksi.

SL: Sinulla on myös käynnissä hanke Ecuadorissa François Houtartin kanssa?

GP: Se on itse asiassa kytköksissä nuoriin ympäristönsuojelijoihin ja siihen, mitä hyvä elämä tarkoittaa heille Ecuadorissa, Ranskassa tai Belgiassa. Minulla oli hyvä kenttätöperiodi Ecuadorissa vuoden 2012 elokuussa, mutta minulla ei ole ollut aikaa purkaa haastatteluita.

SL: Mitä kirjoitat juuri nyt tai mitä haluaisit kirjoittaa?

Mitä haluaisin kirjoittaa... Ensinnäkin olen viimeistelemässä kahta artikkelia, joissa tarkastelen aktivismin yhteneväisyyksiä arabimaissa, Euroopassa, Meksikossa ja Yhdysvalloissa. Ensimmäinen niistä tulee ulos tässä kuussa *Development & Change* lehdessä (Glasius & Pleyers 2013). Toinen artikkeli on rankaksi. Se on vielä kesken. Työskentelen parhaillaan eurooppalaisen nuorisotutkimuksen parissa, ja tutkin, kuinka he viittaavat tai jättävät mainitsematta Euroopan Unionin. Tällä hetkellä tutkimukseni ytimessä ovat ympäristöliikkeet. Analysoin, mitä yhteistä on hyvän elämän käsitteillä ympäristönsuojelijoiden keskuudessa Ecuadorissa, Belgiassa ja Ranskassa. Belgialaiset nuoret todella yllättivät minut, ja haluaisin jatkaa tätä tutkimusta uusilla fokusryhmähaastatteluilla.. ehkäpä Suomessa?

Viitteet

- 1 Hankkeessa tutkitaan kolmen vuoden ajan nuorten osallistumista vuonna 2011 alkaneisiin suuriin yhteiskunnallisiin liikkeisiin ja protesteihin poikkikansallisesta perspektiivistä. Erityisenä painopisteenä on Välimeren alue, mutta hankkeessa on tutkijoita Espanjasta, Portugalista, Italiasta, Kreikasta, Iso-Britanniasta, Belgiasta (Geoffrey Pleyers), Suomesta (Sofia Laine), Yhdysvalloista, Chilestä, Meksikosta ja Brasiliasta. Hanketta johtaa professori **Carles Feixa** Lleidan yliopistosta Kataloniasta.
- 2 Espanjassa 15. toukokuuta 2011 alkunsa saanut 15-M-liike, josta käytetään myös nimeä ”indignados” (suom. suivaantuneet nuoret) on edelleen jatkuva yhteiskunnallinen liike. Mielenosoituksia on ollut yli 70 kaupungissa, ja toiminta on kehittynyt torin valtausleireistä viikoittaisiin korttelikokouksiin sekä muihin lähidemokratian vahvistamishankkeisiin.
- 3 Maailman sosiaalifoorumi on vuodesta 2001 lähtien järjestetty suurtaapahtuma (osallistujia 40 000-150 000), jonka ajatuksena on etsiä vaihtoehtoja uusliberalistiselle nykykapitalismille foorumin iskulauseen ”toisenlainen maailma on mahdollinen” alla. Ensimmäisinä vuosina foorumi järjestettiin samanaikaiseksi Maailman Talousfoorumin kanssa, mutta vastakkainasettelusta on luovuttu. Tähän mennessä Maailman sosiaalifoorumeita on järjestetty Porto Allegressa Brasiliassa (2001–2003 ja 2005), Mumbaissa Intiassa (2004), Bamakossa Malissa (2006), Karachissa Pakistanissa (2006), Caracasissa Venezuelassa (2006), Nairobissa Keniassa (2007), Belémessä Brasiliassa (2009), Dakarissa Senegalissa (2011) ja Tunisissa Tunisiassa (2013). Erityisesti yhteiskunnallisissa liikkeissä ja kansalaisjärjestöissä aktiivisesti toimivia osanottajia saapuu foorumeihin ympäri maailman, suurin osa osallistujista on kuitenkin paikallisia.
- 4 Ilmaantumisen sosiologia (*sociology of emergences*) tutkii erilaisia mahdollisia ja vaihtoehtoisia tulevaisuuden horisontteja ajassamme. **Boaventura de Sousa Santosin** mukaan subjektiivisella tasolla tarkastellaan tällöin ennakoivaa tietoisuutta ja vaihtoehtojen monimuotoisuutta ”heikkojen signaalien” ja jälkien avulla. Hän kutsuu ilmaantumisen sosiologiaa toivon sosiologiaksi – vaihtoehtona turhautumisen sosiologialle. (Ks. tarkemmin http://p2pfoundation.net/Sociology_of_Emergences)

Lähteet

- Conway, Janet M. (2013) *Edges of Global Justice. The World Social Forum and its 'others'*. London: Routledge.
- Glasius, Marlies & Pleyers, Geoffrey (2013) The Global Moment of 2011: Democracy, Social Justice and Dignity. *Development & Change* 44(3): 547–567.
- Juris, Jeffrey S. & Khasnabish, Alex (toim.) (2013) *Insurgent Encounters. Transnational Activism, Ethnography, and the Political*. Durham: Duke University Press.
- Khosrokhavar, Farhad (2011) ‘La Jeunesse dans le Monde Musulman: L’age de l’exil intérieur’ [‘Nuoret muslimimaailmassa’], teoksessa A. Muxel (toim.) *La Politique au Fil de l’age* [Politiikkaa läpi aikakausien], 213–28. Paris: Presses de Sciences Po.
- Khosrokhavar, Farhad (2012) *The New Arab Revolutions that Shook the World*. Boulder, CO: Paradigm.
- Pleyers, Geoffrey (2010) *Alter-Globalization. Becoming Actors in the Global Age*. Cambridge: Polity.